

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Teze k bakalářské práci

Inovace registru pracovních rizik

Jan Sůra

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce zahrnuje postupné kroky vedoucí ke konečné úpravě stávajícího registru rizik ve stavební firmě. Teoretická východiska představují nezbytnou oporu pro správné zpracování jednotlivých úkonů, které vyústí inovací registru. Proto je první část věnována vysvětlení pojmů v problematice rizik a auditu. Dále je stěžejním tématem vymezení hlavních legislativních a normativních povinností firmy ve vztahu k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Právní úprava stanovuje nutnost zajištění bezpečného prostředí pro výkon práce, které je docíleno mimo jiné právě řízením pracovních rizik. V praktické části je nejprve popsán průběh interního auditu zaměřeného na kontrolu řídicí dokumentace. Ten určí, jestli společnost dodržuje všechny předpisy v této oblasti. Následují prověrky na třech konkrétních stavbách, po nichž je možné vyhodnotit zavedený registr rizik. V něm zjištěné nedostatky jsou nakonec napraveny doplněním nových rizik do registru.

Klíčová slova: audit, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, registr rizik, riziko

Úvod

Člověk je neustále vystavován rizikům, která mohou zapříčinit újmu na zdraví, v horším případě smrt. Zejména musí-li se toto riziko podstupovat pravidelně při výkonu práce v zaměstnání. Aby se předcházelo škodám vzniklým při pracovní činnosti, je zaměstnavateli ukládána povinnost zajišťovat dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Právní rámec to v tomto případě stanovují již předpisy v Listině základních práv a svobod, ze kterých jasně vyplývá, že ochrana zdraví a lidského života je jednou z hlavních priorit státu.

Obor stavitelství je příkladem, kdy je zaměstnanec vystaven široké škále rizik. To je zapříčiněno vysokým počtem zdrojů nebezpečí, jenž pracovní náplň přináší. Zaměstnavatel, který musí dostát svým legislativním závazkům, obstarává bezpečné pracovní prostředí pro své zaměstnance. Toho docílí mimo jiné řízením rizik, kdy dojde k minimalizaci až eliminaci možných nebezpečí. Nástrojem užívaným během tohoto procesu je také registr rizik.

Bakalářská práce vyhodnocuje dodržování systému bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u společnosti Chládek a Tintěra, Pardubice a.s. Komplexní kontrola prostřednictvím auditu poskytuje objektivní výsledky, které se stávají podkladem pro zpracování dalšího úkolu. Tím je posouzení skutečného stavu zavedeného registru rizik u firmy.

Při odhalení nedostatků v managementu rizik bude zjednána náprava, aby byl registr plně efektivní a zaměstnanci nebyli exponováni nežádoucím pracovním rizikům. Z celého úsilí vzejde inovovaný registr rizik, který bude platný a bez výhrad užívaný organizací Chládek a Tintěra. Díky tomu práce napomůže k tvorbě takového prostředí na staveništi, kdy nejen dělníci budou moci bezpečně pracovat a rozvíjet infrastrukturu našeho státu.

Cíl práce

Hlavním cílem práce je inovovat stávající registr pracovních rizik u stavební společnosti Chládek a Tintěra, Pardubice a.s. To s sebou přináší cíle dílčí, ale neméně významné. Prvním je provedení interního auditu se zaměřením na systém dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a následné zhodnocení stavu řídicí dokumentace firmy. Před úpravami registru bude také nejdříve prověřeno jeho složení a popsáno porovnání s pozorovanými skutečnostmi.

Metodika

Pro proces vedoucí k úpravě současného registru pracovních rizik budou nejprve v teoretické části definovány hlavní pojmy související s tematikou rizik a auditu. Následovány budou nezbytným vymezením legislativních a normativních povinností, které stavební firma musí splňovat. V praktické části je po krátkém představení podniku charakterizován zavedený registr rizik. Jelikož je návrh změn zpracováván pomocí odborného softwaru pro tvorbu rizik, nechybí seznámení ani s ním. Následuje interní audit zaměřený na kontrolu řídicí dokumentace, který určí, jestli společnost dodržuje všechny předpisy. U třech konkrétních staveb bude navíc proveden audit prověřující funkčnost systému řízení rizik, který je daný registrem rizik. Při tvorbě návrhu změn odstraňujících zjištěné nedostatky v registru budou sestavována nová rizika za pomoci odborného softwaru, ze kterého vzejdou výstupy, jež budou po schválení obsaženy v konečné podobě registru.

Vlastní práce

Bakalářská práce zpracovávaná u firmy Chládek a Tintěra přinesla výsledky čtyř auditů. Největší interní audit proběhl na začátku v sídle společnosti a byl zaměřen na kontrolu řídicí dokumentace. Po porovnávání se všemi právními předpisy a normami, stejně jako se směrnici stanovenými podnikem, vzešla zpráva z auditu, která je v této

práci rozepsána do jednotlivých položek. Nebyly však zjištěny žádné chyby a prověřovaný okruh byl auditory bez výhrad posouzen jako splňující všechny náležitosti. O správnost řídicí dokumentace se pravděpodobně zapříčinilo to, že organizace funguje již řadu let a během nich získala mimo jiné velké množství veřejných zakázek. Ty přinesly také více externích auditů a přísnější nároky na celkovou administrativu včetně řídicí dokumentace.

Další audity byly zaměřeny už na konkrétní realizované stavby. Z široké škály staveb, které firma poskytuje, byly vybrány pro kontrolu tři druhy. U všech byl prověřován registr bezpečnostních rizik a u každé kontroly se výsledky lišily. Pro silniční stavbu byl registr téměř dostačující. Všechna nebezpečí byla identifikována správně, stejně tak vyhodnocení míry závažnosti rizik a bezpečnostních opatření. Nedostatkem však bylo nezpracování rizik pro dlaždičské práce a ruční manipulaci při nich. Pozemní stavba ukázala nesrovnalosti hned u dvou subsystémů. Nejprve přehlédnutí některých nebezpečí u sádrokartonových konstrukcí a poté montáže plastových oken. Na rozdíl od prověrek předešlých dvou typů staveb, se při kontrole prací na opravě železniční trati neobjevila žádná opomenutí v registru rizik pro tento případ. Potvrdilo se, že firma Chládek a Tintěra je od svého založení specialista především ve stavbách kolejových. Původní registr je sestaven kvalitně pro všechny typy staveb, ovšem rozsahem a zpracováním rizik pro kolejové stavby vyniká. Je to dáno hlavně tím, že v této sekci má firma největší zkušenosti a zaměstnává nejlepší odborníky, kteří promítli své schopnosti a poznatky z oboru při sestavování registru.

Pro nápravu pochybení v registru byl v rámci inovace upraven jeden subsystém a přidány dva zcela nové. U silniční stavby to čítalo osm nových rizik vztahujících se k dlaždičským pracím a manipulaci s materiálem. Tato rizika obsahovala 12 identifikací nebezpečí, ke kterým bylo přiřazeno celkem 19 bezpečnostních opatření. Pozemní stavba přinesla úpravy registru v podobě 5 rizik o 9 identifikací nebezpečí a 25 bezpečnostních opatření. Správnější a přesnější vyhotovení inovované části zajistila práce se softwarem „*RIZIKA NA PC – rizika na míru*“. V něm se kombinovaly předdefinované návrhy programu s poznatky získanými během auditů staveb při bakalářské praxi. I proto mohla osoba odborně způsobilá v prevenci rizik schválit úpravy registru a zahrnout je do aktualizovaného vydání registru rizik pro pracoviště společnosti Chládek a Tintěra.

Seznam použitých zdrojů

1. CHLÁDEK A TINTĚRA, Pardubice a.s., *Příručka EMS a BOZP- Dokument systému environmentálního managementu dle ČSN EN ISO 14001:2005 a systému managementu BOZP dle ČSN OHSAS 18001:2008*. Pardubice, 2013.
2. CHLÁDEK A TINTĚRA, Pardubice a.s., *Registr rizik*. Pardubice, 2014.
3. NOVOTNÝ, Karel. *Lexikon BOZP pro provádění kontrolní činnosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dle právních předpisů a technických norem*. Šumperk: Sates, 2012.
4. Zákon č. 262/2006 Sb. ze dne 21.4. 2006 *Zákoník práce*, 2006.
5. Zákon č. 309/2006 Sb., ze dne 23.5. 2006 *o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*, 2006.
6. ČSN OHSAS 18001. *Česká technická norma: Systémy managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Praha: Český normalizační institut, 1.3.2008.
7. JOHN SCHAUFELBERGER, Ken-Yu Lin. *Construction project safety*. First edit. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2014. ISBN 1118231929
8. KUPILÍK, Václav. *Rizika a škody ve výstavbě: doporučený standard, metodická řada DOS M 25.01*. 1. vyd. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2000, 110 s. ISBN 8086364135.
9. SMEJKAL, Vladimír. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 354 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3051-6.